

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XXIX.

Vydána dne 11. března 1920.

Obsah: Čís. 126. Zákon o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé.

Čís. 126.

**Zákon ze dne 29. února 1920,
o zřízení župních a okresních úřadů v republice
Československé.**

Článek 1.

Tento zákon o zřízení župních a okresních úřadů, jakož i řád volební uvedený v §§ 13 a 70 tohoto zákona začnou účinkovati ode dne a v mezích, jež budou určeny vládním nařízením.

Článek 2.

Vládním nařízením bude ustanoveno, kterým dnem a které úřady okresní a župní zahájí svou činnost a kterým dnem a pokud korporace a úřady v § 9 uvedené svou činnost zastavují a se zrušují.

Týmž způsobem budou vydána ustanovení přechodná.

Článek 3.

Vládním nařízením bude ustanoveno, kdo bude až do další úpravy vykonávati práva, jež příslušela v oboru správy

1. politickému zemskému úřadu nebo jeho chefovi naproti zemské školní radě, státním úřadům policejním, úřadům poštovním a jiným,

2. zemskému sněmu a zemskému (správnímu) výboru naproti zemským ústavům pro celou zemi zřízeným nebo v komisích, v nichž země měla zastoupení.

Práva, jež přísluší okresnímu náčelníku v okresní školní radě, bude vykonávati přednosta onoho okresního úřadu, který bude určen ministerstvem vnitra v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty.

Článek 4.

Práva, jež příslušela chefovi politického zemského úřadu v oboru jmenování úřednictva a zřízení státního, přecházejí na ministerstvo vnitra; toto ministerstvo může však nařízením některá z těchto práv svěřiti přednostům župních úřadů.

Článek 5.

Jestliže rozhodování o nějaké záležitosti přísluší podle dosud platných předpisů z toho důvodu, že záležitost ta se vztahuje na několik okresů, zemskému politickému úřadu, jsou, pokud okresy ty leží v jedné župě, k rozhodování povolány župní úřady. Úřední jednání pro území několika žup, pokud nemají býti prováděna jediným župním úřadem, anebo několika župními úřady ve vzájemné dohodě, náleží konati příslušnému ministerstvu.

Článek 6.

Vláda jest zmocněna, aby nařízením podobila města se zvláštním statutem v Čechách, na Moravě a v Slezsku obecnímu zřízení v oněch zemích všeobecně platnému a aby města municipální a města se zřízeným magistrátem na Slovensku prohlásila za velké obce.

Článek 7.

Zemské zákony a nařízení pro jednotlivé země vydaná zůstávají, pokud tomuto zákonu neodporují, v platnosti.

Článek 8.

Obce, v nichž úřady okresní nebo župní budou zřízeny, jsou povinny opatřiti a státu do vlastnictví odevzdati budovy s místnostmi pro úřad potřebnými.

V obcích, kde jest sídlo okresního úřadu, buď k umístění podle možnosti použito budov, jež náležely zrušené autonomní korporaci, nejsou-li nějakému zvláštnímu účelu přikázány.

Článek 9.

Provedením tohoto zákona pověřuje se ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

Prováděcí nařízení v připojeném zákoně předpokládaná nabudou účinnosti zároveň se zákonem samým.

I. Úřady župní a okresní.

§ 1.

Vnitřní správu v republice Československé vykonávají, pokud není nebo nebude zvláštními právními ustanoveními svěřena úřadům jiným, ve

svém obvodu v mezích platných zákonů, nařízení a předpisů úřady župní a jim podřízené úřady okresní. Úřady tyto jsou služebně podřízeny ministerstvu vnitra. Jsou však povinny ve věcech, jež v nejvyšší instanci spadají do působnosti jiných ministerstev, šetřiti i nařízení, předpisů a pokynů těchto ministerstev a je prováděti.

§ 2.

Který místní obvod mají župní úřady, a kde jest jejich sídlo, určuje příloha A. Které okresní úřady jsou jim podřízeny, který jest obvod těchto okresních úřadů a kde mají sídlo, bude určeno nařízením vlády.

Obvody a sídla župních úřadů mohou býti změněny jen zákonem; v prvních pěti letech působnosti tohoto zákona jest však vláda zmocněna, aby menší změny obvodů prováděla nařízením, vyslechnouc dříve zúčastněná župní zastupitelstva.

Slučovati a rozlučovati okresní úřady, měniti jejich obvody a sídla přísluší vládě nařízením; vláda jest povinna poskytnouti zúčastněným župním zastupitelstvům a okresním výborům možnost, aby se o změnách těch vyjádřily. Při tom buď šetřeno zásady, že každá obec může náležeti vždy jen do obvodu jednoho okresního úřadu a že hranice okresních úřadů nesmějí býti obvodem župního úřadu přerušeny.

Při změně obvodů župních a okresních úřadů buď hleděno k tomu, aby mezi zúčastněnými župními zastupitelstvy a okresními výbory došlo dohodou k majetkovému vypořádání. Dohoda tato vyžaduje schválení ministerstva vnitra. Nedojde-li k dohodě, stanoví vypořádání to vláda.

Soukromoprávní nároky třetích osob nejsou vypořádáním tím dotčeny.

Nastanou-li mimořádné poměry, může vláda vyslechnuvši župní zastupitelstvo župní úřad zcela nebo z části přeložiti dočasně do jiného místa župy. Ustanovení dvou posledních odstavců § 8 platí i pro tyto případy.

§ 3.

Města se zvláštním statutem v Čechách, na Moravě a v Slezsku vykonávají ve svém obvodu podle svých zřízení svými obecními orgány zároveň správu okresního úřadu.

Hlavní město Praha vyňato jest ze svazku župního. Postavení hlavního města Prahy a jejího zájmového území upraví zvláštní zákon.

§ 4.

Okresní úřady vykonávají ve svém obvodu vnitřní správu (§ 1), jež podle předpisů dosud platných příslušela v Čechách okresním hejtmanstvím a zastupitelským okresům, na Moravě a v Slezsku okresním hejtmanstvím a silničním

okresům anebo tímto zákonem nebo zvláštními zákony byla nebo bude okresním úřadům přikázána.

Ve správě té účastní se občanstvo podle ustanovení zákona, jednak okresními výbory (§ 69 a následující), jednak okresními senáty (§ 93).

§ 5.

Župní úřady vykonávají v svém obvodu vnitřní správu (§ 1), pokud podle ustanovení dosud platných příslušela zemským politickým správám, zemským sněmům a zemským výborům, anebo tímto zákonem nebo zvláštními zákony byla nebo bude župním úřadům přikázána.

Ve správě té účastní se občanstvo podle ustanovení zákona, jednak župními zastupitelstvy (§ 11 a následující), jednak župními senáty (§ 58).

§ 6.

Na Slovensku a v území Podkarpatské Rusi vykonávají podle ustanovení § 4 a 5:

- okresní úřady tu působnost, která podle platných předpisů příslušela dosud slúžnovským úřadům (vrchním slúžným, slúžným),
- župní úřady tu působnost, která podle platných předpisů příslušela komitátům, jejich orgánům a správním výborům.

Města s municipálním právem, jakož i města s regulovaným magistrátem, vykonávají jako okresní úřady nadále svými orgány a ve svém území působnost, která jim podle platných předpisů přísluší a není správou jejich vnitřních záležitostí, s těmito výjimkami:

- v městech s municipálním právem přechází agenda, kterou dosud vykonávaly správní výbory těchto měst, na župní úřad, v jehož obvodu město jest;
- župní úřad jest v městech s municipálním právem a v městech s regulovaným magistrátem dozorcí a odvolací instancí naproti purkmistrovi, magistrátu a městskému policejnímu hejtmánovi těchto měst.

Vláda jest zmocněna nařízením některé záležitosti, jež dosud příslušely slúžnovským nebo župním úřadům, svěřiti úřadům jiným.

§ 7.

Přednostou okresního úřadu jest okresní náčelník, přednostou župního úřadu župan. Oba jsou úředníci státní. Okresní náčelník jest služebně podřízen županovi. Zvláštními předpisy bude ustanoveno, jakou mají služební hodnost a jaké zvláštní požitky (služební byt, paušál a pod.) jim přísluší.

Okresnímu a župnímu úřadu bude přidělen potřebný počet konceptních i odborných úředníků, úředníků účetních, kancelářských i jiných zřízců státních. Nutná osobní opatření budou v mezích rozpočtu provedena zvláštními předpisy.

Veřejná služba odborná bude upravena zvláštními zákony.

Přednostové úřadů jsou za řádnou správu svých úřadův a ústavů jim podřízených odpovědní podle jednacího řádu, který vydá nařízením ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

§ 8.

Ministerstvo vnitra jest v dohodě se zúčastněnými ministerstvy oprávněno v prvních 5 letech působnosti tohoto zákona nařízením ustanovit, aby k zjednodušení a sjednocení správy:

1. některé záležitosti, jež spadají do působnosti okresních úřadů, byly svěřeny úřadům župním nebo naopak;

2. některé záležitosti, jež spadají do působnosti okresních výborů, byly svěřeny župním zastupitelstvům nebo naopak;

3. některé záležitosti, jež spadají do působnosti župních úřadů, byly pro několik žup nebo jejich částí obsažovány jedním župním úřadem, nebo obdobně některé záležitosti, jež spadají do působnosti župních zastupitelstev, byly obstarávány jedním župním zastupitelstvem.

Z těchto důvodů může vláda podle zvláštního zákonného zmocnění naříditi, aby některé z těchto záležitostí byly přeneseny na příslušné ministerstvo.

Vláda jest povinna nařízení podle odstavce č. 1. až 3. vydaná předložit Národnímu shromáždění do 4 neděl po nejbližší jeho schůzi ke schválení.

Odepře-li Národní shromáždění schválení, pozbývají nařízení ta platnosti dnem odepření.

II. Zrušení dosavadních úřadův a korporací.

§ 9.

Dosavadní okresy zastupitelské v Čechách, silniční okresy na Moravě a v Slezsku a župy na Slovensku a všechny orgány těchto korporací, zejména okresní zastupitelstva a výbory v Čechách, silniční výbory na Moravě a v Slezsku, správní výbory, župní i služnovské úřady na Slovensku, dále zemské a okresní politické správy v Čechách, na Moravě a v Slezsku se zrušují a zastavují svou činnost (čl. 2.). Rovněž jako právnické osoby se všemi svými orgány pomijeli země česká, moravská a slezská.

Jména, fondy i závazky země české, moravské a slezské, dále dosavadních okresních zastupitelstev, okresů silničních a žup přecházejí s výhradou práv třetím osobám na nich vázoucích a s výhradou určení a zachování účelu do vlastnictví státu a do správy státní, kterou provádí příslušné ministerstvo. Toto ministerstvo jest však v dohodě s ministerstvem vnitra a financí jménem státu oprávněno jmění to, zejména ta-

kové, jež jest určitým účelům věnováno (jako školy, ústavy, komunikace, dráhy, nadace a pod.), odevzdati vzhledem k úkolům, jež župní zastupitelstva a okresní výbory podle tohoto zákona obstarávají, do správy nebo vlastnictví oněm župním zastupitelstvům nebo okresním výborům, v jejichž obvodu jmění to jest, neb účelům jeho bylo nebo má býti věnováno. Při tom dluhy jednoho zastupitelského nebo silničního okresu mohou býti přeneseny jen na ten okres, do jehož obvodu zrušený zastupitelský nebo silniční okres náleží.

Bližší předpisy o zjištění jmění samosprávných korporací a jeho odevzdání budou ustanoveny nařízením.

Stejně zásady platí, pokud jde o další vedení správy samostatných fondů, nadací atd., jež jsou ve správě zrušených korporací.

§ 10.

Úředníci a zřizenci autonomních korporací, jež se tímto zákonem zrušují, přecházejí dnem, kdy korporace ty se zrušují, se všemi nabytými právy do služby státní, pokud práva ta nepřevyšují míry jednotlivých druhů práv a nároků, jež v den přestupu úředníkům a zřizencům státním stejné nebo rovnocenné kategorie přísluší. Při tom jsou u úředníků a zřizencův okresních zastupitelstev a silničních výborů rozhodny minimální nároky stanovené v zákonech ze dne 23. července 1919, č. 444 Sb. z. a n., ze dne 30. září 1919, č. 536 Sb. z. a n., a ze dne 17. prosince 1919, č. 17 Sb. z. a n. z r. 1920.

Podrobnější předpisy o převzetí a o zařazení budou vydány nařízením.

Jsou-li dosavadní stále požitky (služné, příbytečné nebo místní přídavek jako náhrada za příbytečné), jež převzatým zaměstnancům z jejich služebního poměru podle úprav nejpозději dnem 28. února 1920 usnesených přísluší, vyšší nežli stále požitky u státních zaměstnancův, budiž jim ona částka, o kterou požitky ty překročí stále požitky státních zaměstnancův, placena, pokud jde o zaměstnance zemské, z prostředků dotčeného zemského župního svazu, pokud jde o zaměstnance ostatních zrušených korporací, z prostředkův onoho okresu, do jehož území zrušená korporace náleží.

U zaměstnanců, kteří za trvání republiky Československé do služeb zrušených autonomních korporací buď přestoupili ze služby státní nebo nově nastoupili, buď postupováno podle stejných zásad, jako by byli zůstali, anebo byli ustanoveni ve službě státní.

Úředníci a zřizenci zrušených autonomních korporací, kteří vstoupili na odpočinek po 28. únoru 1920, posuzují se co do svých nároků zaopatřovacích od toho dne, kdy korporace byly

zrušeny, podle pravidel všeobecně pro státní zaměstnance platných. Ustanovení odstavce 3. má platnost i co do nároků zaopatřovacích.

Úředníci, kteří ve službách zrušených autonomních korporací dokonali aspoň 5 let služby s dobrou kvalifikací, sprostují se povinnosti skládati odborné zkoušky, předepsané k nabytí místa toho druhu ve službě státní.

III. Župní zastupitelstvo.

§ 11.

U každého župního úřadu jest zřízeno pro obvod jeho župní zastupitelstvo. Župní zastupitelstvo jedná jednak ve schůzích plenárních, jednak ve výborech župních.

1. Župní zastupitelstvo.

§ 12.

Župní zastupitelstvo má 35 volených členů; má-li župa více než 700.000 obyvatelů, buď na každých dalších 20.000 obyvatelů voleno o 1 člena více.

V župách čís. XV až XX může vláda, vyžadují-li toho v některé z nich zvláštní poměry, jmenovati na určité volební období další členy župního zastupitelstva, jichž počet nesmí však převyšovati jednu třetinu členů volených. Toto jmenovací právo pomine dnem 1. ledna 1940.

§ 13.

Kdo má právo do župního zastupitelstva voliti a kdo může býti do něho volen, jakož i jak se řízení volební provádí, stanoví zvláštní zákon.

§ 14.

Členové župního zastupitelstva jsou voleni na 6 let.

§ 15.

Jinak členství v župním zastupitelstvu, výboru i komisích zaniká:

- a) vzdáním;
- b) tím, že vzejde, nebo dodatečně na jevo vyjde nějaká okolnost, pro kterou by člen ani původně nebyl mohl býti volen. O ztrátě členství rozhoduje volební soud;
- c) sesazením podle § 100;
- d) rozpuštěním zastupitelstva župního (§ 61).

Člen župního zastupitelstva pozbývá výrokem volebního soudu členství v župním zastupitelstvu, přestal-li býti z důvodů nízkých a nečestných příslušníkem strany, z jejíž kandidátní listiny byl zvolen.

Na místo volených členů, jichž členství před koncem volebního období zaniklo, nastupují na zbytek období náhradníci, na místo členů jmeno-

vaných mohou býti provedena nová jmenování (§ 12, odst. 2.).

§ 16.

Župní zastupitelstvo schází se na pozvání županovo do sídla župního úřadu aspoň jednou za čtvrt roku. Župan jest oprávněn župní zastupitelstvo svolati také, kdykoliv jindy jest toho třeba, jest však povinen je svolati do 14 dnů, žádá-li za to aspoň pětina členů župního zastupitelstva, udávajíc předmět jednání.

§ 17.

Předsedou župního zastupitelstva jest župan; jest však oprávněn předsednictví ve schůzích župního zastupitelstva svěřiti některému členu župního výboru nebo některému úředníku úřadu župního.

§ 18.

Předseda župního zastupitelstva svolává župní zastupitelstvo aspoň na 8 dní napřed a určuje předměty jednání, které zároveň s pozváním budtež sděleny členům i ministerstvu vnitra.

O předmětech, jež nebyly dány na pořad jednání, může býti jednáno jen, souhlasí-li většina všech členů.

§ 19.

Nesejde-li se tolik členů, aby mohlo župní zastupitelstvo platná usnesení činiti, buď svoláno znovu do 14 dnů s tímž pořadem jednání a může se usnášeti za každého počtu členů.

Jde-li však o věci v § 23, odstavci 2., uvedené, může se župní zastupitelstvo v této druhé schůzi o nich usnášeti jen za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů; jinak buď svoláno do 14 dní župní zastupitelstvo ku projednání těchto věcí po třetí a může se pak usnášeti za každého počtu členů.

V pozváních buď na tato ustanovení výslovně poukázáno.

§ 20.

Úředníci župního úřadu, županem určení, mají právo a k žádosti župního zastupitelstva i povinnost býti přítomni jednání župního zastupitelstva a za souhlasu předsedy župního zastupitelstva účastniti se rokování.

Pokud mohou se schůzi účastniti i úředníci jiní, na příklad úředníci samostatných odborných úřadů v župě, bude ustanoveno jednacím řádem. Právo hlasovací má však nejvýše 5 úředníků županem k tomu určených.

§ 21.

Předseda župního zastupitelstva (§ 17) zahajuje schůze župního zastupitelstva, stanoví pořad jednání, řídí a uzavírá je. Věci, jež nenáleží do působnosti župního zastupitelstva, má z led-

nání vyloučiti, proti čemuž může kterýkoli člen župního zastupitelstva do 14 dnů podati u župního úřadu odvolání k ministerstvu vnitra.

Předseda župního zastupitelstva pečuje o zachování klidu a pořádku při jednání a o jeho nerušený průběh a jest oprávněn posluchače, kteří by jednání, ačkoli byli napomenuti, rušili, bez újmy dalšího jich stíhání, ze zasedací síně moci odstraniti.

§ 22.

Schůze župního zastupitelstva jsou veřejné. Předseda zastupitelstva župního může však k žádosti aspoň pětiny členů anebo z vlastního podnětu, ale vždy za souhlasu župního zastupitelstva, z důležitých důvodů jednání o určitých předmětech, vyjímajíc rozpočet a účty, prohlásiti za důvěrné. Souhlas nebo nesouhlas projevuje po odstranění posluchačů župní zastupitelstvo pouhým hlasováním bez debaty.

§ 23.

Ku platnosti usnesení župního zastupitelstva jest třeba, není-li v tomto zákoně nic jiného ustanoveno, aby bylo přítomno více než polovina členů a aby se usnesení stalo nadpoloviční většinou přítomných. Hlasování jest zpravidla veřejné; za kterých podmínek může býti konáno hlasovacími lístky, určuje jednací řád. Všechny volby se konají hlasovacími lístky. Předseda nehlasuje; při rovnosti hlasů pokládá se návrh za zamítnutý. Předsedá-li člen župního výboru (§ 17), má právo při volbách hlasovati. Je-li rovnost hlasů při volbách, rozhoduje los. Úředníci, kteří mají právo hlasovati (§ 20), při volbách nehlasují.

Usnesení, které vyžaduje vyššího schválení, může býti učiněno, jen jsou-li aspoň dvě třetiny členů přítomny.

§ 24.

Podrobnější předpisy o jednání zastupitelstev župních budou ustanoveny jednacím řádem, který vydá vláda nařízením. Změny jeho mohou býti usneseny župním zastupitelstvem se schválením ministerstva vnitra. V řádě tom může býti ustanoveno, že mohou býti pro některé záležitosti utvořeny výbory (komise) a za jakých podmínek usnesení těch výborů, jež se skládají ze členů župního zastupitelstva, jest pokládati za usnesení župního zastupitelstva.

§ 25.

O jednáních zastupitelstva župního vede zápis úředník župního úřadu županem k tomu určený. Zápis buď podepsán předsedou schůze, zapisovatelem a aspoň 2 členy župního zastupitelstva, jež k tomu konci župní zastupitelstvo na počátku

schůze zvoli. Zápis o každé schůzi buď oznámen ministerstvu vnitra, a pokud nejde o schůzi tajnou (§ 22), uveřejněn (§ 101).

Každý obyvatel župy má právo do zápisů o schůzích veřejných nahlížeti a opisy z nich si pořizovati.

2. Župní výbor.

§ 26.

Každé župní zastupitelstvo volí ze sebe na své volební období stálý župní výbor o 8 členech a 8 náhradních podle zákona o volbách župních zastupitelstev. Volby buďtež provedeny v prvé schůzi nově zvoleného župního zastupitelstva. Vedle toho účastní se jednání župního výboru i úředníci župního úřadu, jimž bylo svěřeno samostatně vyřizovati záležitosti do působnosti župního zastupitelstva spadající. Hlasovati může zpravidla jeden, nejvýše dva úředníci, jež určí župan.

Pro volby, jež vykonává župní výbor, platí ustanovení § 23.

§ 27.

Župnímu výboru předsedá župan, jest však oprávněn předsednictví svěřiti i některému členu župního výboru nebo některému úředníku župního úřadu.

Župní výbor schází se na pozvání županovo do sídla župního úřadu, kdykoliv jest třeba, nejméně však jednou za měsíc. Žádají-li o to písemně aspoň 3 členové župního výboru, udávající předmět jednání, jest župan povinen svolati župní výbor nejdéle do 5 dnů.

Schůze župního výboru jsou neveřejné.

O řízení schůzí a udržování pořádku i o hlasování platí obdobné předpisy §§ 21 a 23.

Zápis o schůzích župního výboru vede úředník župního úřadu županem k tomu určený.

3. Župní komise.

§ 28.

Župní zastupitelstvo může pro správu a dozor nad jednotlivými župními ústavy a podniky, jakož i pro obstarávání jednotlivých župních věcí zřídit podle potřeby zvláštní výbory (komise) ze členů župního zastupitelstva nebo z občanů v župě usdlých a do župního zastupitelstva volitelných. Předsedou výborův a komisí těch jest župan; může však předsednictvím pověřiti některého úředníka župního neb okresního úřadu nebo některého člena výboru župního nebo komise samé. Výbory a komise obstarávají práce své pod dozorem župana a župního výboru. Blížíší povinnosti těchto výborův a komisí budou ustanoveny zvláštními řády, jež vydá župní zastupitelstvo.

Podjatost.**§ 29.**

Jednání a hlasování v župním zastupitelstvu, ve výborech a komisích, nesmí býti přítomen aniž se ho účastní člen tohoto sboru, jde-li o zvláštní osobní ať soukromý nebo veřejný zájem jeho samého, jeho manžela nebo manželky, neb osob s ním příbuzných a sešvakřených do druhého stupně.

Totéž platí o zákonných zástupcích, o členech správní rady akciových společností, o jednatelích společností s ručením omezeným, o členech představenstev hospodářských a výdělkových společenstev, o advokátech, notářích, stavitelích, civilních technících a pod., jde-li o zvláštní osobní soukromý nebo veřejný zájem osob a korporací, jež zastupují.

Členové župního zastupitelstva, výborů nebo komisí nesmějí za zastupování župního zastupitelstva ve sporech žádati více než náhradu skutečných jim vzešlých výloh, nesmějí udíleti právní rady stranám ve sporech proti župnímu zastupitelstvu, nesmějí ani přímo ani nepřímo zúčastniti se dodávek a prací župním zastupitelstvem nebo výborem, župními ústavy, nebo podniky zadávaných a nesmějí pachtovati vybírání dávek župních a pod.

Ve výjimečných případech může ministerstvo vnitřní k návrhu župního výboru povolití úchyly od těchto zásad.

IV. Působnost župního zastupitelstva.**1. Působnost hospodářská a správní.****§ 30.**

Župní zastupitelstvo jest povoláno pečovati o správní a hospodářské záležitosti župy a jejího obyvatelstva a může k tomu konci podávati i z vlastního uznání úřadům a zákonodárným sborům návrhy a podněty a na předsedu župního úřadu vznášeti v mezích jednacího řádu dotazy a stížnosti. Župnímu zastupitelstvu nepřisluší jednati o věcech politických.

§ 31.

Zejména jest župní zastupitelstvo povoláno pečovati o humanitní, zdravotní, sociální, hospodářské, dopravní a kulturní zájmy župy a jejího obyvatelstva, pokud nejde o úkoly čistě místní povahy, na něž stačí prostředky okresu nebo obcí. K tomu konci může se župní zastupitelstvo usnášeti zejména na tom, aby byly zřízeny nebo podporovány ústavy, podniky nebo zařízení, jež jsou způsobilé, aby podporovaly tělesné i mravní blaho a vzdělání obyvatelstva, zlepšovaly dopravní, bytové, zdravotní a sociální poměry

v župě, nebo sloužily kulturním nebo hospodářským potřebám obyvatelstva župy.

§ 32.

Na úhradu nákladů do působnosti župního zastupitelstva náležejících může stát povolití župním úřadům zvláštní přídělky. Pokud by přídělky ty nestačily, může se župní zastupitelstvo usnésti na vybírání poplatků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v župě.

Dávky však mohou býti usneseny jen potud, pokud jiné příjmy, na př. ze jmění župního, z poplatků, příspěvků, na úhradu potřeby nestačí.

Naturální plnění buďtež vždy oceněna a jest povinnému na vůli necháno, aby plnění ta sám nebo vhodnými zástupci provedl anebo na místo nich vyceněnou částku zaplatil.

§ 33.

Jde-li o zařízení, jež výlučně nebo měrou zvláště vynikající nebo nepatrnou prospívají jednotlivým okresům, může se župní zastupitelstvo za souhlasu dvou třetin všech svých členův usnésti, aby tyto okresy nesly náklad na zařízení ta výlučně nebo podílem větším nebo menším podle měřítka zároveň usneseného.

§ 34.

Hospodářské podniky župního zastupitelstva buďtež tak spravovány, aby jejich příjmy uhrážovaly aspoň veškerá vydání, počítajíce v to přiměřené zúročení a umoření vloženého kapitálu. Výjimka jest přípustna jen, pokud podnik slouží veřejnému zájmu, který nemůže býti jinak uspokojen.

§ 35.

Poplatky mohou býti vybírány jednak za určité úřední výkony v působnosti župního zastupitelstva župními orgány prováděné, jednak za používání zařízení (ústavů, podniků a pod.), jež župní zastupitelstvo ve veřejném zájmu udržuje, a jež byly na základě veřejného práva k používání ponechány.

Poplatky buďtež napřed podle pevných sazeb a předpisův určeny; při tom jest dovoleno poplatky odstupňovati zejména podle výkonnosti neb i osvobození od nich poskytnouti.

§ 36.

Příspěvků na opatření nebo k úhradě nákladů na zřízení a udržování zařízení, jichž veřejný zájem vyžaduje, může býti požadováno na těch vlastních pozemků a majitelích živností, jímž se zařízení těch vzchází zvláštní hospodářské výhody. Usnesení o tom může se státi pouze nad-

poloviční většinou všech členů župního zastupitelstva se schválením županovým. Výše příspěvků buď výhodám přispěvatelů pokud možno přizpůsobena.

Příspěvky mohou být zcela nebo z části hrazeny naturálním plněním (§ 32, odst. 3.) podle určitých zásad, župním zastupitelstvem ustanovených.

Rozpočty a plány na zařízení, jichž náklad má být zcela nebo z části uhrazen takovými příspěvky, buďtež aspoň po 14 dní veřejně vyloženy u župního úřadu a o tom všem dotčeným obcím, jakož i v úředním listě včas učiněno oznámení.

§ 37.

Dávky župní mohou být vybírány buď jako přírážky k státním daním a dávkám v župě předepsaným, buď jako samostatné dávky.

§ 38.

Podrobnější předpisy ku provedení usnesení o vybírání poplatků, příspěvků a dávek i naturálních plnění, buďtež ustanoveny zvláštním řádem, o němž se usnáší župní zastupitelstvo.

Župní zastupitelstvo může ustanovení tohoto řádu svěřiti župnímu výboru.

Do řádu mohou být pojata i trestní ustanovení, a to pokuty ve výměře 20 Kč až 10.000 Kč a vězení od 6 hodin do 6 měsíců.

§ 39.

Usnesení župního zastupitelstva o poplatcích, příspěvcích, dávkách a naturálních plněních, jakož i předpisy prováděcí (řád § 38) buďtež po 14 dní u župního úřadu veřejně vyhlášeny. Ve lhůtě té může každý, jehož zájmu nebo práv se usnesení to nebo prováděcí předpisy (řád) dotýkají, jakož i kterýkoli člen dotčeného župního zastupitelstva, podati u župního úřadu připomínky. Usnesení i řád vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem financí, jež zároveň rozhodnou i o podaných připomínkách. Usnesení o vybírání jednotné, nejvýše však 10procentní přírážky župní ku přímým daním v župě předepsaným, nebyly-li proti němu podány připomínky, schválení nepotřebuje.

§ 40.

Odvolání proti vyměřenému příspěvku, poplatku nebo dávce nebo proti uloženému naturálnímu plnění sluší podati do 14 dnů od doručení výměru u župního úřadu k ministerstvu vnitra.

Odvolání nemá účinku odkladného.

Příspěvky, poplatky a dávky i naturální plnění vymáhají se týmiž orgány a prostředky jako daně státní.

§ 41.

Župa jest, pokud jde o úkoly v §§ 31 až 39 tohoto zákona, župnímu zastupitelstvu přikázané, právnickou osobou a může jako župa samostatně nabývatí práv i samostatně se zavazovati.

§ 42.

Jmenní župě náležející nebo v její správu odevzdané spravuje za dozoru županova župní výbor, šetře při tom nařízení župního zastupitelstva; župní výbor může ke správě té přibrati i členy okresních výborů v obvodu župního úřadu zřízených.

§ 43.

Župní zastupitelstvo se usnáší zejména:

1. o všech věcech, jež přesahují rozsah běžné správy jmění,

2. o tom, mají-li býti nemovité věci župě náležející nebo nemovitá práva zcizena, trvalým břemenem ztížena nebo zavázána nebo propachtována z volné ruky vůbec, nebo veřejnou součástí na dobu delší než 12 let,

3. o tom, má-li býti učiněna výpůjčka nebo převzato ručení za dluh cizí.

Usnesení pod čís. 2. a 3. vyžadují k své platnosti schválení ministerstva vnitra. Jestliže toto ministerstvo se do 40 dní počínajíc dnem, kdy mu bylo usnesení ke schválení předloženo, o usnesení tom neprohlásí, pokládá se usnesení to za schválené.

§ 44.

Jde-li o vydání na trvalé zařízení, buď župním výborem župnímu zastupitelstvu předložena podrobná zpráva o účelu zařízení, o způsobu provedení, o potřebném nákladu a o způsobu úhrady. Zpráva ta buď zaslána všem členům župního zastupitelstva aspoň 14 dnů před konáním schůze.

§ 45.

Župní výbor sestaví o všech příjmech a výdáních do působnosti župního zastupitelstva náležejících na každý správní rok předběžný rozpočet. Rozpočet ten buď v úředním listě župním vytištěn a jeden výtisk u župního úřadu, jakož i u všech okresních úřadů na 14 dní veřejně k nahlédnutí vyložen s podotknutím, že k rozpočtu může podati u župního úřadu do lhůty 14denní svoje připomínky každá osoba fysická i právnická, která v župě má řádné bydliště nebo které v župě byla daň přímá předepsána.

Župní výbor předloží rozpočet s došlými připomínkami a zprávou o nich župnímu zastupitelstvu, jež se na rozpočtu konečně usnáší přihlížejíc k připomínkám včas podaným.

Rozpočet buď předložen župnímu zastupitelstvu aspoň 2 měsíce před novým správním ro-

kem. Správní rok shoduje se se správním rokem státním.

§ 46.

Zároveň s rozpočtem jest župní výbor povinen podati župnímu zastupitelstvu podrobnou zprávu o stavu a správě věcí do působnosti župního zastupitelstva náležejících.

Rozpočet župním zastupitelstvem schválený buď v úředním listě župním vyhlášen.

Opisy schváleného rozpočtu i zprávy v prvním odstavci uvedené buďtež předloženy ministerstvu vnitra.

§ 47.

Župní výbor jest povinen sdělati účty do 4 měsíců po skončení správního roku. Účty ty buďtež podobně jako předběžné rozpočty (§ 45) veřejně vyhlášeny, projednány a předloženy župnímu zastupitelstvu ke schválení s podrobnou zprávou o činnosti župy za minulý správní rok. Schválené účty buďtež v podstatných částech v úředním listě župním vyhlášeny a předloženy ministerstvu vnitra.

§ 48.

Ustanovení §§ 43, 45 až 47 vztahují se i na ústavy v majetku nebo správě župní.

§ 49.

Při každém župním zastupitelstvu buď zřízena komise finanční. Počet členů, její složení a jednací řád bude určen statutem, který vydá župní zastupitelstvo a který vyžaduje schválení ministerstva vnitra. Předsedu volí finanční komise ze sebe. Při sdělení statutu buď šetřeno zásady, že nejvýše polovina členů smí býti volena župním zastupitelstvem, kdežto ostatní členové jsou jmenováni ministrem vnitra, a že většina členů finanční komise nesmí býti členy župního zastupitelstva a že jest do komise vyslati odborníky.

Předseda župního výboru předloží finanční komisi rozpočty a účty nejpozději současně s jich veřejným vyhlášením, aby je prozkoumala a o nich se vyjádřila. Komise musí vyjádření své podati ve lhůtě 14denní, ač-li jí nebyla ze zvláštních důvodů povolena lhůta jiná; jinak se k vyjádření nehledí.

Vyjádření finanční komise buď po projednání v župním výboru předloženo župnímu zastupitelstvu.

Finanční komise jest oprávněna v mezích statutu kontrolovati veškerou hospodářství župní do působnosti zastupitelstva náležející a podávati župnímu zastupitelstvu, župnímu výboru i županovi zprávy a návrhy.

Finanční komise má právo bráti v odpor usnesení župního zastupitelstva povahy finanční. Odvolání buď podáno předsedou komise u župana ve lhůtě 14denní ode dne usnesení a má, bylo-li

usneseno dvěma třetinami všech členů komise, účinek odkladný. O odvolání rozhoduje ministerstvo vnitra.

§ 50.

Župní výbor připravuje návrhy pro jednání župního zastupitelstva a spolupůsobí při provádění jeho usnesení a ve správě župního majetku.

§ 51.

Župní výbor provádí hospodářství župní v mezích rozpočtu.

Nová vydání v rozpočtu neuhrazená mohou býti župním zastupitelstvem usnesena jen tehdy, když se o nich vyslovil župan a do lhůty župním výborem ustanovené i finanční komise (§ 49, odst. 2.) a když byla zároveň schválena potřebná úhrada.

Totéž platí o zastavení nebo snížení rozpočteného příjmu.

Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných může župní výbor za přítomnosti dvou třetin svých členův vydání ta sám učiniti, musí je však předložiti v nejbližší schůzi župnímu zastupitelstvu spolu se zprávou finanční komise (§ 49, odst. 2.) k dodatečnému usnesení a opatření úhrady.

§ 52.

Župan provádí usnesení župního zastupitelstva i výboru a podává župnímu zastupitelstvu zprávu o tom, jak byla jeho usnesení provedena.

Župní zastupitelstvo může se usnésti, že zprávy té a z kterých důvodů nebere na vědomí. Při tom úředníci jinak k hlasování oprávnění (§ 20) nehlasují. Usnesení to buď do 14 dní předloženo ministerstvu vnitra k rozhodnutí.

§ 53.

Župnímu zastupitelstvu přísluší usnáseti se na tom, zda ke správě ústavův a podniků, jež župní zastupitelstvo dle § 31 zřídilo nebo spravuje, třeba ustanoviti zvláštní úředníky nebo zřízence a jaká místa a s jakými požitky mají býti na náklad župy systemisována. Jinak řídí se služební poměry jejich obdobnými ustanoveními o státních zaměstnancích stejné nebo rovnocenné kategorie.

Usnesení to vyžaduje k své platnosti schválení županova.

Jmenovati úředníky a zřízence přísluší župnímu výboru se schválením županovým. Při tom budiž za stejných podmínek přihlíženo v prvé řadě k zaměstnancům těch ústavův a podniků, jež byly ve správě zrušených korporací. Nevyslovili-li se župan do 1 měsíce po tom, co mu bylo usnesení o systemisaci nebo jmenování sdě-

leno, pokládá se usnesení nebo jmenování za schválené.

§ 54.

Župan zastupuje župu jako právnickou osobu (§ 41) na venek a podpisuje všechny písemnosti jménem župy. Listiny o právních jednáních, jimiž se župa naproti třetím osobám zavazuje, jakož i plné moci musí být podepsány županem a 2 členy župního výboru a opatřeny pečeti župního úřadu. Listiny opírající se o usnesení podle § 43, č. 2. a 3., budtež kromě toho podepsány ještě 2 členy župního zastupitelstva.

§ 55.

Jestliže župní zastupitelstvo neschválilo včas rozpočtu nebo župní zastupitelstvo nebo výbor neučinily opatření, aby úkoly, jež mu podle zákona přísluší, byly řádně plněny, přísluší županovi, aby učinil na náklad župy, čeho třeba k řádnému vedení správy. Proti opatření tomu může každý člen župního zastupitelstva nebo výboru podat do 14 dní stížnost u župního úřadu, o níž rozhoduje ministerstvo vnitra. Stížnost má, ač-li není nebezpečí v prodlení, účinek odkladný. Takto vzešlý náklad s vedením správy sluší hraditi přírážkami župními, k nimž není třeba vyššího schválení.

2. Působnost normotvorná.

§ 56.

Župní zastupitelstvo může pro svůj obvod:

- vydávati podrobnější předpisy k zákonům Národním shromážděním republiky Československé usneseným, pokud vláda podle zákona k tomu župní zastupitelstvo zmocní;
- vydávati v mezích zákonův a nařízení statuty na úpravu záležitostí ústavů a zařízení, jež ve své působnosti zřídilo nebo spravuje;
- stanoviti v mezích zákonův a nařízení podrobnější předpisy o správě jmění obcí, okresův a župy, jejich podnikův a ústavů, a o provádění dozoru nad správou tou.

§ 57.

Předpisy a statuty podle § 56 župními zastupitelstvy usnesené vyžadují k své platnosti potvrzení ministerstva vnitra v dohodě s příslušnými ministerstvy. Předpisy i statuty pokládají se za potvrzené, jestliže ministerstvo vnitra do 3 měsíců po tom, co mu byly předloženy, o nich se neprohlásilo.

Potvrzené předpisy a statuty vyhláší se v župním úředním listu a nabývají působnosti, nebylo-li nic jiného v nich určeno, 15. dne po vyhlášení.

3. Působnost ve správním soudnictví.

§ 58.

Jak župní zastupitelstva se účastňují při rozhodování veřejnoprávních sporů (župní senáty), určuje zvláštní zákon.

4. Působnost poradní.

§ 59.

Župní zastupitelstvo jest poradním sborem župana a ústředních úřadů o věcech veřejné župní správy se týkajících a podává o nich k žádosti dotčených úřadův posudky a návrhy.

K tomu buď župnímu zastupitelstvu dána přiměřená lhůta.

§ 60.

Má-li župan za to, že některé usnesení župního zastupitelstva, župního výboru nebo komise župních, pokud jejich usnesení má podle § 24 platnost usnesení župního zastupitelstva, přiči se zákonu nebo vybočuje z mezí působnosti župního zastupitelstva, výboru nebo komise župních, jest oprávněn i povinen usnesení to zastaviti a věc do 14 dnů předložiti ministerstvu vnitra k rozhodnutí, zda usnesení to má býti v platnosti ponecháno či zrušeno. Nerozhodne-li ministerstvo do 4 neděl po tom, zůstává usnesení v platnosti.

Ministerstvo vnitra může takové usnesení zrušiti i z moci úřední.

O tom buď učiněno oznámení v nejbližší schůzi župního zastupitelstva, výboru nebo komise.

Bylo-li zrušeno usnesení župního zastupitelstva, může každý člen jeho, bylo-li zrušeno usnesení výboru nebo komise, každý člen tohoto výboru nebo komise nastoupiti stížností k nejvyššímu správnímu soudu.

§ 61.

Ministerstvo vnitra může župní zastupitelstvo rozpustiti, jest však povinno rozepsati nové volby tak, aby byly provedeny nejdéle do 2 měsícův.

Bylo-li župní zastupitelstvo rozpuštěno, učini ministerstvo vnitra vhodné opatření k vedení správy, zejména může v činnosti ponechati až do ustavení nového zastupitelstva župní výbor a župní komise anebo místo nich ustanoviti orgány jiné.

§ 62.

Členové župního zastupitelstva i výborův a komisí mají nárok na náhradu jízdného z místa svého pobytu do sídla župního úřadu a nárok na náhradu skutečných výloh z prostředků župních. Výlohy tyto mohou býti paušalovány usne-

sením župního zastupitelstva, jež vyžaduje schválení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem financí.

V. Župní svazy.

§ 63.

Župní zastupitelstva, zřízená jednak v Čechách počítajíc k tomu Vitorazsko, jednak na Moravě se Slezskem počítajíc k tomu území Pruského Slezska a ostatní území dolnorakouské, mírovou smlouvou přivtělené, jednak na Slovensku, tvoří v jednotlivých těchto územích zemské župní svazy.

Zemské župní svazy jsou povolány prováděti jednotlivé úkoly v § 31 župním zastupitelstvům svěřené, jestliže a pokud úkoly ty významem svým přesahují rozsah a potřeby jednotlivých žup, dotýkají se zájmu větší části území zemského župního svazu a nemají důležitosti celostátní.

Které to úkoly jsou, bude určováno nařízením vlády.

§ 64.

Členové župních zastupitelstev náležejících k župnímu svazu volí ze sebe na 3 léta 24 členy zemského župního sboru.

Volby, jež nařizuje ministr vnitra, konají se podle zásady poměrného zastoupení obdobně podle ustanovení o volbách župních zastupitelstev.

Podrobnější předpisy o řízení volebním budou vydány nařízením.

Členové zemského župního sboru zvolí ze sebe 8 členů zemského výboru svazového podle zásady poměrného zastoupení obdobně, jak jest ustanoveno o volbách župního výboru. Členové zemského sboru župního, kteří nebyli zvoleni členy zemského výboru svazového, činí zemský svazový dozorcí sbor.

Vedle členů volených náleží župnímu výboru svazovému i sboru dozorcímu jako členové 4 úředníci státní, ministrem vnitra jmenovaní. Z nich jeden jest jmenován předsedou obou výborů s titulem vrchního župana.

§ 65.

Podrobnější předpisy o jednání zemského svazového výboru a svazového dozorcího sboru budou ustanoveny jednacím řádem, který vydá vláda nařízením. Ustanovení § 62 platí obdobně.

§ 66.

Zemský svazový výbor sestaví na každý rok rozpočet příjmů a vydání o věcech do působ-

nosti zemských župních svazů náležejících a rozvrhne náklady, příjmy neuhrazené, na jednotlivá župní zastupitelstva.

Rozpočet i rozvrh ten buď předložen jednotlivým župním zastupitelstvům ku svazu náležejícím s podotknutím, že mohou proti němu podati do 4 neděl u župního svazu připomínky.

O připomínkách rozhoduje a rozpočet i rozvrh schvaluje vyslechnuvši zemský svazový dozorcí sbor ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

Stejná ustanovení platí i o účtech.

Župní zastupitelstva jsou povinna podíl na ně připadající podle zákonných předpisův opatřiti a zemskému svazovému výboru včas odvésti.

Potřebné úředníky a zřizence přikazuje na náklad svazu ze státních zaměstnanců ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ministerstvy. vyslechnuvši zemský svazový výbor.

§ 67.

Ministr vnitra vykonává dozor na činnost svazů, aby působnosti svojí nepřekročovaly a proti zákonům a platným předpisům nejednaly, a přísluší mu za tím účelem stejná práva, jež přísluší podle tohoto zákona županovi nad župním zastupitelstvem.

§ 68.

Župní zastupitelstva mohou prováděti společně jednotlivé podniky do působnosti župního zastupitelstva podle § 31 náležející a zemským župním svazům podle § 63 nevyhrazené.

Zda a za jakých podmínek má býti toto spojení provedeno a jaká práva a povinnosti z toho plynou, bude v každém jednotlivém případě ustanoveno po vyslechnutí dotčených župních zastupitelstev ministerstvem vnitra.

VI. Okresní výbory.

§ 69.

Mimo města v § 3 uvedená, města municipální a města s regulovaným magistrátem jest při každém okresním úřadě a pro obvod jeho zřízen okresní výbor.

Okresní výbor skládá se z 8 členů a 8 náhradníků, kteří jsou voleni na 4 léta.

§ 70.

Kdo má právo voliti a kdo může býti volen do okresního výboru, jakož i jak se řízení volební provádí, upravuje zvláštní zákon.

§ 71.

Členství v okresním výboru zaniká obdobně ze stejných důvodů jako členství v župním zastupitelstvu (§ 15). O ztrátě členství v případě § 15, lit. b) rozhoduje župan s konečnou platností. Na místo členů, kteří před koncem svého období volebního vystoupili, buďtež na zbytek tohoto období povoláni náhradníci.

§ 72.

Předsedou okresního výboru jest okresní náčelník. Okresní náčelník svolává výbor okresní aspoň jednou za měsíc; jest však oprávněn svolati jej i kdykoliv jindy jest toho potřeba a jest povinen jej svolati do 5 dnů, žádají-li o to aspoň 3 členové okresního výboru, udávající zároveň předmět jednání.

§ 73.

Okresní náčelník svolává schůze aspoň na 8 dní napřed; určuje předměty jednání, které buďtež zároveň s pozváním sděleny i členům okresního výboru i župnímu úřadu. O předmětech, jež nebyly na pořadu jednání, může býti jednáno a usnesení učiněna jen, souhlasí-li nadpoloviční většina všech členů.

§ 74.

Schůze okresního výboru zahajuje, řídí, uzavírá a stanoví pořad jednání okresní náčelník, ale jest oprávněn předsednictví ve schůzích okresního výboru svěřiti některému členu okresního výboru nebo některému úředníku okresního úřadu. Věci, jež nenáleží do působnosti okresního výboru, má předseda z jednání vyloučiti, proti čemuž může kterýkoli člen okresního výboru podati do 14 dní u okresního úřadu stížnost k župnímu úřadu. Ustanovení § 21, odst. 2., platí obdobně.

§ 75.

Úředníci okresního úřadu okresním náčelníkem a úředníci župního úřadu županem k tomu určení mají právo, úředníci okresního úřadu pak k žádosti okresního výboru i povinnost býti přítomni schůzím okresního výboru a mohou se za souhlasu předsedy účastniti jednání. Hlasovati může zpravidla jeden, nejvýše dva úředníci okresního úřadu okresním náčelníkem určení.

§ 76.

Ustanovení § 19, § 22, § 23, § 25, § 28, § 29, § 62 platí obdobně i pro okresní výbory. Výlohy podle § 62 jdou na účet okresu. Protokoly o schůzích okresního výboru se předkládají župnímu úřadu.

§ 77.

Podrobnější předpisy o jednání okresních výborů stanoví jednací řád, který vydá ministerstvo vnitra. Župní zastupitelstvo může se usnésti na změnách se schválením županovým.

VII. Působnost okresního výboru.

1. Působnost hospodářská.

§ 78.

Do působnosti okresních výborů náleží všeliké záležitosti vnitřní, jež se dotýkají společného prospěchu okresu a jeho obyvatelů, nebo jež přesahují zájem jednotlivých obcí, nebo jejich silami nemohou býti obstarány, pokud záležitosti těch nepojalo župní zastupitelstvo do své činnosti.

V této své působnosti může okresní výbor z důvodu veřejného zájmu zřizovati různá zařízení a ústavy pro uspokojení potřeb svého obyvatelstva, musí však šetřiti pokynů jemu župním výborem nebo zastupitelstvem daných.

K lepšímu obstarávání úkolů výše uvedených může býti i několik okresních výborů usnesením župního zastupitelstva se souhlasem županovým spojeno ku provedení společných zařízení nebo opatření.

Se schválením ministerstva vnitra a veřejných prací mohou se okresní výbory třebaž v různých župách ležící sdružiti k společnému provádění podniků pro výrobu a rozvod elektrické energie.

Zúčastněným okresním výborům a v případě odstavce čtvrtého i župním zastupitelstvům buďž poskytnuta možnost, aby se vyslovily.

Podrobnější předpisy o sdružení tom a o provádění společných zařízení vydá župan, v případě odstavce čtvrtého ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem veřejných prací.

§ 79.

Pokud by přiděly jednotlivým okresům ze státních prostředků nebo župním zastupitelstvem povolené nestačily na úhradu nákladů do působnosti okresního výboru náležejících, může se okresní výbor usnésti na vybírání poplatků, příspěvků, dávek a naturálních plnění v okresu.

Dávky však mohou býti usneseny jen potud, pokud jiné příjmy na úhradu potřeby nestačí. Ustanovení § 32, odstavce třetího, platí i pro okresní výbory.

§ 80.

Ustanovení §§ 34 až 40 platí obdobně i pro okresní výbory s tou změnou, že potřebné vyšší

schválení (§ 39) udělí župan vyslechnuv župní výbor a že odvolání podle § 40, jež sluší podati u okresního úřadu, jde k župnímu úřadu.

§ 81.

Okres jest, pokud jde o úkoly v §§ 78 až 80 tohoto zákona okresu přikázané, právníckou osobou a může jako okres samostatně práv nabývat i samostatně se zavazovati.

§ 82.

Jmenní okresu náležející nebo v jeho správu odevzdané spravuje okresní výbor za dozoru okresního náčelníka.

§ 83.

Usnesení okresního výboru:

1. o tom, má-li býti nemovitě jmění nebo nemovitá práva okresu náležející zcizena, trvalým břemenem ztížena nebo zavazena nebo propachtována z volné ruky vůbec nebo dražbou na dobu delší 12 let,

2. o tom, má-li býti učiněna výpůjčka nebo převzato ručení za dluh cizí,

vyžadují k své platnosti schválení župního výboru.

§ 84.

Správní rok okresního výboru se shoduje se správním rokem státním. Okresní výbor může se však se souhlasem župního výboru a župana usnésti, aby pro hospodářství okresu bylo zavedeno správní (účetní) období dvouleté.

§ 85.

Okresní výbor sestává o všech příjmech a vydáních do působnosti okresního výboru náležejících na správní období (§ 84) předběžný rozpočet.

Rozpočet ten buď aspoň 2 měsíce před novým správním obdobím u okresního úřadu na 14 dní veřejně k nahlédnutí vyložen a o tom učiněno obcím v okresu včas oznámení k vyhlášce s podotknutím, že k rozpočtu mohou podati u okresního úřadu do lhůty 14 dní své připomínky osoby fyzické i právnícké, které v okresu mají řádné bydliště nebo jimž v okresu byla daň přímá předepsána.

Rozpočet buď zaslán současně s vyložením župnímu úřadu, který může rovněž podati k němu své připomínky.

Po prošlé lhůtě usnází se o rozpočtu okresní výbor přihlížeje k podaným připomínkám.

Usnesený rozpočet buď zaslán župnímu výboru ku schválení.

§ 86.

Okresní výbor jest povinen sdělati účty do 4 měsíců po skončení správního období. Účty ty buďtež projednány podobně jako předběžné rozpočty (§ 85).

§ 87.

Ustanovení §§ 83 až 86 vztahují se i na fondy a ústavy v majetku nebo správě okresní.

§ 88.

Při každém okresním výboru buď zřízena komise finanční. Počet členův a její složení jakož i jednací řád bude určen statutem, který vydá župní výbor vyslechna okresní výbor. Předsedu volí finanční komise ze sebe. Při sdělení statutu buď šetřeno zásady, že nejvíce jedna polovina členů smí býti volena okresním výborem, kdežto ostatní členové jsou jmenováni župním výborem se schválením županovým a že většina členů nesmí býti členy okresního výboru a že jest pokud možno do komise přibrati odborníky.

Předseda okresního výboru předloží rozpočty a účty finanční komisi nejpozději současně s jich veřejným vyložením, aby je prozkoumala a o nich se vyjádřila. Komise musí vyjádření podati ve lhůtě 8 dní, ač-li jí nebyla pro zvláštní okolnosti povolena okresním výborem lhůta jiná; jinak se k vyjádření nehledí.

Finanční komise jest oprávněna v mezích statutu kontrolovati veškeru hospodářství okresní do působnosti okresního výboru náležející a podávati okresnímu výboru i okresnímu náčelníkovi zprávy a návrhy.

Finanční komise má právo bráti v odpor usnesení okresního výboru povahy finanční. Odvolání buď podáno předsedou komise u okresního úřadu ve lhůtě 14denní ode dne usnesení okresního výboru a má, bylo-li usneseno dvěma třetinami všech členů komise, účinek odkladný. O odvolání rozhoduje župní úřad.

§ 89.

Okresní výbor provádí hospodářství okresní v mezích rozpočtu.

Nová vydání v rozpočtu neuhrazená mohou býti okresním výborem usnesena jen tehdy, když se o nich vyslovily okresní náčelník a ve lhůtě okresním výborem ustanovené (§ 88, odst. 2) i finanční komise a když byla zároveň schválena i potřebná úhrada.

Totéž platí o zastavení nebo snížení rozpočtového příjmu.

Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných může okresní výbor za přítomnosti dvou třetin svých členův a se souhlasem okresního náčelníka vydání ta sám učiniti, musí však usnesení své předložiti do 3 dnů finanční komisi.

§ 90.

Okresní náčelník připravuje a provádí usnesení okresního výboru a podává okresnímu výboru zprávu o tom, jak byla provedena jeho usnesení. Okresní výbor může se usnésti, že zprávy té a z jakých důvodů nebere na vědomí. Usnesení to buď do 14 dnů předloženo županovi k rozhodnutí. Ustanovení § 52 o hlasování úředníkův platí obdobně.

§ 91.

Okresnímu výboru přísluší usnášeti se na tom, zda ke správě ústavů a podniků, jež okresní výbor podle § 78 zřídil nebo spravuje, třeba ustanoviti zvláštní úředníky nebo zřizence a jaká místa a s jakými požitky mají býti na náklad okresu systemisována. Jinak řídí se služební poměry jejich obdobnými ustanoveními o státních zaměstnancích stejné nebo rovnocenné kategorie.

Usnesení to vyžaduje k své platnosti schválení županova.

Jmenovati úředníky a zřizence přísluší okresnímu výboru a vyžaduje schválení županova. Při tom budiž za stejných podmínek přihlíženo v prvé řadě k zaměstnancům těch ústavů a podniků, jež byly ve správě zrušených korporací. Nevysloví-li se župan do 1 měsíce po tom, co mu bylo usnesení o systemisaci nebo jmenování oznámeno, pokládá se usnesení nebo jmenování za schválené.

2. Působnost pomocná.

§ 92.

Okresní výbor jest povinen zúčastňovati se při provádění usnesení župního zastupitelstva způsobem, který určen jest těmito usneseními nebo nařízením župního úřadu.

3. Působnost ve správním soudnictví.

§ 93.

Jak okresní výbor spolupůsobí při rozhodování veřejnoprávních sporů (okresní senáty), určuje zvláštní zákon.

4. Působnost poradní.

§ 94.

Okresní výbor jest poradním sborem okresního náčelníka i župana a župního zastupitelstva ve věcech veřejné okresní správy a podává o nich k jejich žádosti posudky a návrhy.

K tomu buď poskytnuta okresnímu výboru přiměřená lhůta.

Okresní výbor jest oprávněn i samostatně činiti jim i jiným úřadům návrhy a podněty, pokud se dotýkají zájmův okresu nebo jeho obyvatelstva.

§ 95.

Okresní náčelník zastupuje okres jako právnickou osobu (§ 81) na venek a podpisuje všechny písemnosti jménem okresu. Listiny o právních jednáních, jimiž se okres naproti třetím osobám zavazuje, jakož i plné moci musí býti podepsány okresním náčelníkem a jedním členem okresního výboru a opatřeny pečeti okresního úřadu. Listiny opírající se o usnesení podle § 83, budtež kromě toho podepsány ještě jedním členem okresního výboru.

§ 96.

Jestliže okresní výbor neschválil včas rozpočtu nebo neučinil opatření, aby úkoly, jež mu podle zákona přísluší, byly řádně plněny, náleží okresnímu náčelníku, aby učinil na náklad okresu, čeho třeba k řádnému vedení správy.

Proti opatření tomu může každý člen okresního výboru podati do 14 dnů stížnost u okresního úřadu k úřadu župnímu. Stížnost má, není-li nebezpečí v prodlení, účinek odkladný. Takto vzešlý náklad s vedením správy sluší hraditi okresními přírážkami, k nimž není třeba vyššího schválení.

§ 97.

Má-li okresní náčelník za to, že usnesení okresního výboru nebo okresních komisí přičí se zákonu nebo vybočuje z mezí působnosti okresního výboru nebo komise, jest oprávněn i povinen usnesení to zastaviti a věc do 14 dnů předložiti županovi k rozhodnutí, zda usnesení to má býti v platnosti ponecháno či zrušeno. Nerozhodne-li župan do 4 neděl potom, zůstává usnesení v platnosti.

Rovněž i župan sám může takové usnesení z úřední povinnosti zrušiti.

O zrušení usnesení buď učiněno v nejbližší schůzi okresního výboru nebo dotyčné komise sdělení.

Bylo-li zrušeno usnesení okresního výboru nebo komise, může kterýkoli člen dotčeného výboru nebo komise nastoupiti stížností k ministerstvu vnitra, kterou jest podati u okresního úřadu do 14 dní ode dne učiněného sdělení.

§ 98.

Ministerstvo vnitra může okresní výbor rozpustiti, jest však povinno vypsatí nové volby tak, aby byly provedeny nejdéle do 2 měsíců. Županovi přísluší učiniti prozatímní opatření k dočasnému vedení správy na dobu, než se ustaví nový okresní výbor.

VIII. Všeobecná ustanovení.

§ 99.

Okresním výborům v Čechách přísluší nad obcemi s výhradou správního soudnictví a pokud tento zákon nic jiného neustanovuje, též dozorčí práva, jež podle všeobecných zřízení obecních byla dosud vykonávána okresními zastupitelstvy (výbory).

Okresním výborům na Moravě a v Slezsku přísluší pak v týchž mezích též dozorčí práva nad obcemi, pokud byla vykonávána dosud zemskými výbory.

Pokud podle zvláštních zemských zákonův, týkajících se působnosti obcí, jednala okresní zastupitelstva (okresní výbory) nebo zemské výbory v dohodě s politickým úřadem, nastupuje, pokud tento zákon nic jiného neustanovuje, a s výhradou správního soudnictví na místo okresního politického úřadu okresní náčelník a na místo zemského politického úřadu župan. Totéž platí obdobně, pokud jde o zemský výbor, na jehož místo nastupuje župní výbor.

Pokud bylo třeba slyšení okresního zastupitelstva (výboru) nebo zemského výboru, nastupuje v onom případě slyšení okresního výboru, v tomto župního výboru.

Župním výborům přísluší nad okresními výbory, pokud tento zákon nic jiného neustanovuje a s výhradou správního soudnictví, též dozorčí práva, jež vykonával dosud zemský výbor.

Pro Slovensko bude vydán zvláštní zákon.

§ 100.

Členové župního zastupitelstva, výboru a komisi, kteří by bez dostatečné omluvy povinností úřadu svého neplnili, zejména schůzí se neúčast-

nili, buďtež županem na plnění povinností svých upozorněni a jestliže přes to i nadále trvale bez dostatečné omluvy zanedbávají svých povinností, z úřadu svého sesazeni. Nežli župan vysloví sesazení, buď župnímu výboru i takovému členu sboru poskytnuta možnost, aby se vyjádřil. Sesazený člen může se proti opatření tomu odvolati k ministerstvu vnitra. Odvolání buď podáno do 14 dnů u župního úřadu a nemá účinku odkládacého. Nabude-li sesazení právní moci, pozbývá sesazený člen pro příští volební období volitelnosti.

Podle stejných zásad buď postupováno okresním náčelníkem proti členům okresního výboru nebo okresních komisí. Sesazený člen může podat do 14 dní stížnost u okresního úřadu, o níž rozhoduje s konečnou platností župan, vyslechna župní výbor.

Jestliže by se župní zastupitelstvo, župní, okresní výbor nebo komise neustavily anebo staly se k usnášení nezpůsobilými, přísluší, ide-li o župy, županovi, ide-li o okresy, okresnímu náčelníku, aby učinil potřebná opatření k vedení správy.

§ 101.

Župan vyslechna župní zastupitelstvo a okresní náčelník vyslechna okresní výbor, určí, pokud tento zákon nic jiného nenařizuje, jakým způsobem mají býti ve veřejnou známost uváděna usnesení župního zastupitelstva a okresního výboru, jež jest veřejně prohlášovati.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Staněk v. r.,

v zastoupení nepřítomného ministra vnitra.

Příloha A

k § 2 zákona ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n., o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé.

Župa I.

se sídlem v Praze; župu tvoří soudní okresy:

Bechyně, Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem, Brod Český, Brod Německý, Čáslav, Dobříš, Habry, Hora Kutná, Hořovice, Humpolec, Chotěboř, Janovice Uhlířské, Jilové, Kamenice nad Lipou, Kolín, Kostelec nad Černými Lesy, Kouřim, Kralovice Dolní, Ledeč, Milévsko, Mirovice, Neveklov, Pacov, Pelhřimov, Počátky, Polná, Příbram, Příbyslav, Říčany, Sedlčany, Sedlec, Soběslav, Štoky, Tábor, Vlašim, Votice, Vožice Mladá, a soudní okresy Karlín, Nusle, Smíchov, Vršovice, Zbraslav a Žižkov mimo obce (osady), jež tvoří hlavní město Prahu.

Župa II.

se sídlem v Pardubicích; župu tvoří soudní okresy:

Hlinsko, Holice, Chrudim, Kostelec nad Orlicí, Králíky, Lanškroun, Litomyšl, Mýto Vysoké, Nasavrky, Pardubice, Polička, Přelouč, Skuteč, Ústí nad Orlicí, Žamberk.

Župa III.

se sídlem v Hradci Králové; župu tvoří soudní okresy:

Broumov, Bydžov Nový, Dvůr Králové, Hořice, Hostinné, Hradec Králové, Chlumec nad Cidlinou, Jaroměř, Maršov, Náchod, Nechanice, Nové Město nad Metují, Opočno, Police, Rokytnice, Rychnov nad Kněžnou, Skalice Česká, Teplice, Trutnov, Úpice, Žacléř.

Župa IV.

se sídlem v Mladé Boleslavi; župu tvoří soudní okresy:

Bělá pod Bezdězem, Benátky Nové, Boleslav Mladá, Brod Železný, Dub Český, Fridland, Hradiště Mnichovo, Jablonec, Jičín, Jilemnice, Libáň, Liberec, Lomnice nad Popelkou, Mělník, Městec Králové, Nové Město pod Smrky, Nymburk, Paka Nová, Poděbrady, Roketnice, Semily, Sobotka, Tanvald, Turnov, Vrchlabí, Vysoké nad Jizerou.

Župa V.

se sídlem v České Lípě; župu tvoří soudní okresy:

Benešov, Bor, Cvikov, Děčín, Dubá, Hanušov, Chabařovice, Chrastava, Jablonné Něme-

cké, Kamenice Česká, Lipa Česká, Litoměřice, Mimoň, Ouštěk, Rumburk, Štětí, Šluknov, Ústí nad Labem, Warnsdorf.

Župa VI.

se sídlem v Lounech; župu tvoří soudní okresy:

Bastánperk, Bilina, Duchcov, Hora Sv. Kateřiny, Chomutov, Jirkov, Kralupy, Kladno, Křivoklát, Libochovice, Litvinov Horní, Louny, Lovosice, Most, Postoloprty, Rakovník, Roudnice, Slaný, Strašecí Nové, Teplice, Unhošť, Velvary, Žatec.

Župa VII.

se sídlem v Karlových Varech; župu tvoří soudní okresy:

Aš, Bečov, Blatno, Bochoř, Cheb, Doupov, Falknov, Jáchymov, Jesenice, Kadaň, Karlovy Vary, Kynžvart, Kraslice, Locket, Neydek, Podbořany, Přísečnice, Vejprty, Vildštejn, Žatice.

Župa VIII.

se sídlem v Plzni; župu tvoří soudní okresy:

Bezdražice, Blatná, Blovice, Břežnice, Dobruška, Domažlice, Hartmanice, Hory Kašperské, Horšův Týn, Hostouň, Kdýně Nová, Klatovy, Kralovice, Manětín, Mariánské Lázně, Nepomuky, Nýrsko, Planá, Plánice, Plzeň, Přeštice, Přimda, Rokycany, Ronšperk, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov, Teplá, Touškov, Zbiroh.

Župa IX.

se sídlem v Čes. Budějovicích; župu tvoří soudní okresy:

Brod Vyšší, Budějovice České, Bystřice Nová, Hluboká, Horažďovice, Hradec Jindřichův, Hradý Nové, Chvalšiny, Kaplice, Krumlov, Lišov, Lomnice nad Lužnicí, Netolice, Písek, Planá Horní, Prachovice, Strakonice, Sviny Trhové, Třeboň, Týn nad Vltavou, Veselí nad Lužnicí, Vimperk, Vodňany, Volary, Volyně, Vitorazsko.

Župa X.

se sídlem v Jihlavě; župu tvoří soudní okresy:

Budějovice Moravské, Byteš Velká, Dačice, Hrotovice, Jaroslavič, Jemnice, Jihlava, Krumlov Moravský, Meziříčí Velké, Mikulov, Náměst, Slavonice, Telč, Třebíč, Třešť, Vranov, Znojmo.

Župa XI.

se sídlem v Brně; župu tvoří soudní okresy:

Blansko, Boskovice, Brno město, Brno okres, Bučovice, Bystřice nad Pernštýnem, Hustopeč, Ivančice, Jevíčko, Klobouky u Brna, Kunštát, Mor. Třebová, Nové Město, Pohořelice, Slavkov, Svitavy, Tišnov, Vyškov, Žďár, Židlochovice.

Župa XII.

se sídlem v Olomouci; župu tvoří soudní okresy:

Bruntál, Bystřice pod Hostýnem, Dvůrek, Frývaldov, Javorník, Jindřichov, Holešov, Kojetín, Konice, Kroměříž, Libava Město, Lipník, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Plumlov, Prostějov, Přerov, Rýmařov, Staré Město, Šilperk, Šternberk, Šumperk, Unčov, Vidnava, Višňovice, Zdounky, Zábřeh.

Župa XIII.

se sídlem v Uherském Hradišti; župu tvoří soudní okresy:

Bojkovice, Brod Uherský, Břeclava s územím Valčic, Hodonín, Hradiště Uherské, Kyjov, Klobouky Valašské, Napajedla, Ostroh Uherský, Strážnice, Vizovice, Zlín.

Župa XIV.

se sídlem v Moravské Ostravě; župu tvoří soudní okresy:

Albrechtice, Benešov, Bílovec, Cukmantl, Frenštát, Fulnek, Hlučín, Hranice, Nový Jičín, Krnov, Klimkovice, Meziříčí Valašské, Místek, Odry, Ostrava Moravská, Opava, Osoblaha, Příbor, Rožnov, Vítkov, Vrbno, Vsetín.

Župa XV.

se sídlem v Bratislavě; župu tvoří:

Město Bratislava, dosavadní župa Bratislavská a ze župy Nitrianské tyto správní okresy: holičský, senický, myjavský, novoměstský, pišťanský, fraštácký a šalianský; město Uh. Skalica, pak ze župy Komárenské pravý břeh malého Dunaje (okres gutanský), město Komárno a z Rábské župy částka připadá Československé republice.

Župa XVI.

se sídlem v Nitře; župu tvoří:

Dosavadní župa Nitrianská bez okresů příslušných župě Bratislavské; k tomu ze župy

Trenčanské okres bánovský a ze župy Tekovské okresy oslanský, zlatomoravský a vrábelský, ze župy Komárenské ono území, jež nespadá do župy Bratislavské (okres udvardský), město Nitra a Nové Zámky a z Ostřihomské župy okres párkanský.

Župa XVII.

se sídlem v Turčanském Sv. Martině; župu tvoří:

Dosavadní župa Trenčanská bez okresu bánovského, župa Turčanská, Oravská, z Tekovské město Kremnica a obce: Kopernica, Horná Ves, Piargy, Lúčky, Blajfus, Veterník, Konošov a Šváb v okolí Kremnice a město Trenčín.

Župa XVIII.

se sídlem ve Zvoleni; župu tvoří:

Dosavadní župa Zvolenská, ze župy Tekovské město Nová Baňa a ony okresy, jež nespádají do Turčanské a Nitrianské, k tomu ona území žup Hontské a Novohradské, jež spádají do Československé republiky, pak okres rimavsko-sobotský, hnúšťanský a rimasiačský ze župy Gemerské a město Rimavská Sobota.

Župa XIX.

se sídlem v Lipt. Sv. Mikuláši; župu tvoří:

Župy Liptov, Gemer, pokud nespádá do župy Zvolenské a Spiš, vyjmouc okres gelnický.

Župa XX.

se sídlem v Košici; župu tvoří:

Ze Spišské župy okres gelnický, město Košice, župa Šaryšská a ona území žup Abaujské, jež spádají do Československé republiky, pak ze župy Užhorodské a Zemplinské ono území, jež spádá do Československé republiky a nebylo odevzdáno správě Příkarpatské Rusi.

Župa XXI.

se sídlem v Těšíně; župu tvoří soudní okresy:

Bílsko, Bohumín, Frýdek, Fryštát, Jablunkov, Ostrava Slezská, Skočov, Strumec, Těšín.